

ကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ် - ကီၢ်ပယီၤ တၢ်ခိက်ကီၢ်ဆၢတၢ်ဂ့ၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ

ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ် (၇)
လၢဖျၢၣ်တြၢ်အါရံၣ် ၂၀၁၆ နံၣ်

တၢ်လၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ
ကယါကီၢ်ခဲၣ်

တၢ်ဘီၣ်ထီၣ်တၢ်တဖၣ်
တလၢၤကီၢ်ခဲၣ်

တၢ်သးဝံၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ
မၤလးဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲၣ်ကဝီၤ

ပုၤသးစၢ်ဖိကရၢအတၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်ဖိ
ဘၣ်(နီၣ်)မိၣ်နဲၣ်စွဲၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲၣ်ကဝီၤ

လဲၤဒံးဆူညါခိကွၢ်ကွၢ်
ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲၣ်မုၢ်စၢ်ဖျၢၣ်ကရၢတၢ်ဒိသဒါမူဒါခိၣ်
မုၢ်ယုၢ်-ကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ်

တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒိးလီၤလီၤဆိဆိ
သရၣ်ဒိၣ်ရီၤဘၣ်ထွဲ
ကညီဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲၣ်ကမံးတံး
ပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၣ်

ဂီၢ်ခိၣ်ထံးပှၤတၢ်တၢ်လၢ်အိၣ်သးသမူအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ပှၤလၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်ဒီးပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဖိလၢက့ၤအိၣ်ကဒါက့ၤဖဲကယါကီၢ်စၢ်အပူၤ

ဒီၣ်မိၣ်မိၣ်မၤတၢ်မၤဆူၣ်ဆူၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိလၢဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲစ့ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ (၁၅၀,၀၀၀ MMK) က့ၣ်လၢ (DRC DDG) တၢ်လၢ်အိၣ်သးသမူကရၢအိၣ်အ ဃီအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိၣ်တၢ်ပှၤအကျးဖိတဖျၢၣ်ဖဲအဟံၣ်ဒီးကိးန့ၣ် ဒီးအစုဟံၣ်န့ၣ်ဝဲ (၅,၀၀၀-၁၀,၀၀၀ MMK) က့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိအဝဲလၢ် အိၣ်လၢ်အိၣ်အပှၤဟံၣ်ဖိဖိန့ၣ်ဝဲဂ့ၤဂ့ၤအမဲၤညါအဝဲဘျၢလီၤအါထီၣ်ဝဲအစုဖဲအ တၢ်ဆိၣ်တၢ်ပှၤအကျးန့ၣ်လီၤ. ခဲကနံၣ်အံၤအဝဲကျးစးမၤဒီၣ်ထီၣ်လၢထီၣ်အတၢ်ဖံး တၢ်မၤဒီဖျိတၢ်ဘျၢထီၣ်ဒီးပှၤန့ၣ်ဝဲထီၣ်ဖိတဖုလဲန့ၣ်လီၤ.

ဒီလဲၣ်ဂ့ၤဒီဖျိတၢ်ဟံၣ်န့ၣ်အံၤတလၢတလီၣ်ဝဲဒၣ်လၢတနံၣ်အိၣ်ဟံၣ်ဖိဖိဂီၢ်ခိၣ် ထံးတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အယိဒီၣ်မိၣ်မၤအိၣ်တၢ်ယုထၢတအိၣ်နီၣ်တမံၤ လၢဘၣ်မၤဆူၣ်ထီၣ်တနံၣ်အိၣ်ဘၣ်ယုအိၣ်တၢ်အိၣ်လၢလီၤကဝီၤပှၤဆိတၢ်ဖိ သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အခါဒီဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်အပှၤတန့ၣ် ဘၣ်အယိကိးန့ၣ်ဒီးအကမၤထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ကိတၢ်ခဲဖးဒီၣ်လၢဟံၣ်ဖိ ဃီဖိအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးဒီဖျိဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဘီမၤစၢၤဖျိကရၢ (UNHCR) ဒီး ကီၢ်ဒဲနံၣ် (၅) ဘၣ်ကိဘၣ်ခဲကိၣ်ကးကရၢ (DRC, DDG) ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်လၢ် အိၣ်သးသမူတၢ်ဖံးတၢ်မၤအိၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤအသိတခါအံၤအတၢ်ဘျးတၢ်ဖျိ အယိဒီၣ်မိၣ်မိၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢကသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိ တၢ်ဆိၣ်တၢ်ပှၤအကျးဖိတဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒီးအဟံၣ်ဖိဖိအစုဟံၣ်န့ၣ်အါ ထီၣ်ဝဲဒီးလၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အိၣ်ကိးတၢ်အိၣ်သးဟံၣ်ဂ့ၤထီၣ်က့ၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒီၣ်မိၣ်မိၣ်မၤတၢ်မၤဆူၣ်ဆူၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိလၢဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲစ့ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ (၁၅၀,၀၀၀ MMK) က့ၣ်လၢ (DRC DDG) တၢ်လၢ်အိၣ်သးသမူကရၢအိၣ်အ ဃီအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိၣ်တၢ်ပှၤအကျးဖိတဖျၢၣ်ဖဲအဟံၣ်ဒီးကိးန့ၣ် ဒီးအစုဟံၣ်န့ၣ်ဝဲ (၅,၀၀၀-၁၀,၀၀၀ MMK) က့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိအဝဲလၢ် အိၣ်လၢ်အိၣ်အပှၤဟံၣ်ဖိဖိန့ၣ်ဝဲဂ့ၤဂ့ၤအမဲၤညါအဝဲဘျၢလီၤအါထီၣ်ဝဲအစုဖဲအ တၢ်ဆိၣ်တၢ်ပှၤအကျးန့ၣ်လီၤ. ခဲကနံၣ်အံၤအဝဲကျးစးမၤဒီၣ်ထီၣ်လၢထီၣ်အတၢ်ဖံး တၢ်မၤဒီဖျိတၢ်ဘျၢထီၣ်ဒီးပှၤန့ၣ်ဝဲထီၣ်ဖိတဖုလဲန့ၣ်လီၤ.

မၤန့ၣ်မၤသီလၢကဟံၣ်ဒီၣ်မိၣ်မိၣ်မၤကဘၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်အိၣ်အပှၤဟံၣ်ဖိဖိဒီၣ်လဲၣ်န့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ကိးသးဂီၢ်တအိၣ်ဒီးအဝဲလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤအဝဲသ့ၣ် ဖဲသးညီသ့ဝဲဒၣ်ဒီးမၤဝဲတၢ်ဆိၣ်တၢ်ပှၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအံၤတပယုၣ်ယီၤန့ၣ်လီၤ. အ ဝဲအတၢ်မၤလၢကွၢ်မိမိမၤတနံၣ်ကကဲထီၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိၣ်တၢ်ပှၤအ ကျးဖးဒီၣ်အကစၢ်တဂၤဖဲဒီၣ်ညီသ့ဝဲဒၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

အူစုရ်ရဲသးနံဒ်အိၣ်(၄၆)နံလၢအမၤပုၤသဘူၤလၢအဟံၣ်ဖိယိဖိတအိၣ်ဘၣ်တၢ်ကၤအံၤအိၣ်ဆိးဝဲဒၣ်ဖိဒိၣ်တမၤကံၤသဝီဖိဒိၣ်မိၣ်စီၣ်ကီၤဆၣ်,ကယါကီၤစဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲကအိၣ်မူအိၣ်ဂၤဝဲအာ်အိၣ်လၢအတၢ်ဟံၣ်န့ၣ်တအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တချုးလၢအဝဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်လၢအိၣ်သးသမူအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအာ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤနီၤဖျိဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲဘီၤမၤစၢၤဖျိကရၢ(UNHCR)ဒီး(DRC DDG)တၢ်ကရၢကရိဘၣ်န့ၣ်ဒီးဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲအတၢ်ဟံၣ်န့ၣ်ဒီးနီၤဖျိမၤဆုၣ်မၤဂီၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးတၢ်ထွဲစံာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.စုဟံၣ်န့ၣ်လၢဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲအံၤလၢလီၣ်ဝဲထဲဒၣ်လၢကအိၣ်မူဝဲလၢတနံၤအာ်န့ၣ်လီၤ.အနီၤကစၢ်ဒၣ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ပီးလီၤတအိၣ်ဘၣ်အယိဘၣ်ယုၤလီၤန့ၣ်ဝဲတၢ်ပီးတၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢပုၤအဂၤတဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲလၢယုၤလီၤဝဲမၤတန့ၣ်ဘၣ်အခါအဝဲလဲၤဖံးလဲၤမၤတၢ်တသုလၢဘၣ်ဒီးကဲထီၣ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲဒီးဒိၣ်လၢအတၢ်အိၣ်မူအာ်န့ၣ်လီၤ.

ဒီးဖျိလၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအတၢ်တၢ်ကျဲၤအံၤအတၢ်ဘျုးတၢ်ဖျိအယိအူစုရ်ရဲအာ်တၢ်လၢအိၣ်သးသမူအတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးတၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဟံၣ်ညီထီၣ်ဝဲဒိၣ်ဒိၣ်မၤမၤန့ၣ်လီၤ.

ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ပီးလီၤသ့ၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ(DRC,DDG)တၢ်လၢအိၣ်သးသမူအတၢ်ကရၢကရိအံၤအယိအဝဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲစုဟံၣ်န့ၣ်ဒီးနီၤဖျိမၤဆုၣ်မၤဂီၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ,တၢ်ကတၢ်ကတီၤထီၣ်က့ၤဟံၣ်ခိၣ်ကပံာ်လၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အာ်တကးဒီးဘၣ်စးထီၣ်မၤစၢၤကီၤဝဲအနီၤကစၢ်ဒၣ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖဲအဟံၣ်ခိၣ်ကပံာ်အလီၤတကဝီၤဖဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤမၤတၢ်အဆိကတၢ်တဘျီလၢအူစုရ်ရဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤလိဒ်အံၤတကလုာ်လၢဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲဘီၤမၤစၢၤဖျိကရၢ(UNHCR)ဒီး(DRC DDG)တၢ်ကရၢကရိဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ.အူစုရ်ရဲသ့ၣ်လီၤဘၣ်ဝဲနံၣ်သိအချဲ(၄၈)ခွဲဒီးဖဲလၢလိယုၤလဲအတၢ်ပူၤကူးဘၣ်က့ၤဝဲနံၣ်သိ(၆)ထၢန့ၣ်လီၤ.အဝဲမၤလိဟံၣ်ဝဲဒၣ်လၢဖဲလိအိၣ်ကူးအတၢ်ပူၤကူးန့ၣ်ဘၣ်ကဒီးဝဲနံၣ်သိ(၄)ထၢန့ၣ်လီၤ.အတၢ်ဟံၣ်န့ၣ်အါထီၣ်ဝဲအဖိဒိၣ်အဝဲမၤလိဝဲဒၣ်လၢပူၤဝဲဟ့ၤသးလၢတနံၣ်အာ်ကန့ၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

“ဝံးဘျုးဘၣ်(DRC)ဒီး(UNHCR)လၢအတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤယၤဒီးဖျိတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢကဲဘျုးဒီးတၢ်သိၣ်လိမၤဒီးလၢအဘျုးအဖျိအိၣ်ဝဲဒိၣ်မးလၢယတၢ်အိၣ်မူအပူၤန့ၣ်လီၤ.” အူစုရ်ရဲ လၢအိၣ်ကူး, ၂၀၁၇ နံၣ်

အူစုရ်ရဲ(၄၆)နံၣ် စံာ်ပုၤဒီးသ့ၣ်တဖၣ်ဒိၣ်မိၣ်စီၣ်, ကယါကီၤစဲၣ်

တၢ်ဘၣ်ထီၣ်တၢ်မၤတၢ်မၤညီထီၣ်တၢ်လံၤထီၣ်က့ၤလီၤဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်

သဝီဖိလၢအဒီးလဲသးမၤတၢ်လၢတၢ်ဘၣ်ထီၣ်တၢ်အံၤအါဒၣ်တက့ၢ်မၤဝဲပိာ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ

ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဘီၣ်မုၢ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ(UNHCR)မၤသကိးတၢ်ဒီးကီၢ်အမဲရကၣ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲကမံးတံး(ARC)ဒီးတၢ်က့ၤဘၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်တဘီဖိ(၂၀၁၅)န့ၣ်ဝဲအလီၤခံပုၤအိၣ်ဆိးဝဲဒၣ်လၢန့ၣ်ကတိၣ်သဝီဖိသထီၣ်ကီၢ်ဆၣ်တလၢကီၢ်စၢ်အပူၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးန့ၣ်အါထီၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်မၤစၢၤဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်လၢခိၣ်ယၢၤပုၤတၢ်လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးသ့ၣ်တဖၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲကီၢ်ပယီၤသးမုၢ်ဒီးခုၣ်အိၣ်ယုၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၢၤအသးပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢန့ၣ်ခၢ်တိၣ်သဝီအပူၤတူၢ်ဘၣ်စၢ်ကီၢ်တၢ်တမံၤဖီန့ၣ်လီၤ.ဆဲးဖိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အတီၤပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၢၤအသးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဟံၣ်တၢ်ကွၢ်အဟံၣ်အသးတဖၣ်ဒီးပုၤတနီၤနီၤဘၣ်ဟံၣ်ယၢၤဝဲဆူကီၢ်ကီၢ်တၢ်ဆၢဒီးတနီၤနီၤဘၣ်ယၢၤဖျိးဝဲဒၣ်ဆူသဝီအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်ခၢ်တိၣ်သဝီအံၤဘၣ်တၢ်က့ၤသ့ၣ်ထီၣ်က့ၤအိၣ်ဖျိပုၤနီၣ်ကီၢ်စ့ၢ်ကီၢ်ဖိလၢအက့ၤအိၣ်ဆိးက့ၤဖဲန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ(၂၀၁၁)န့ၣ်အတီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.ခဲကန့ၣ်အံၤဟံၣ်ဒုၣ်အိၣ်ဝဲ(၅၉)ဇူၣ်ဒီးပုၤနီၣ်ကီၢ်ခဲလၢာ်ဟံၣ်ဖိၣ်အိၣ်ဝဲ(၃၀၀)ဂၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲဟံၣ်ကဝီၤအပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယာ်ပတုၢ်ကွၢ်ယံာ်တၢ်လဲတကတီၢ်ဖိလဲဘၣ်ဆၣ်ပုၤအိၣ်ဆိးဖဲန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးဒ်လၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.အဂ့ၢ်ဒ်လဲတၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်က့ၤဘၣ်က့ၤသ့ၣ်ဒီးဆူၣ်ချ့.တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲသ့ၣ်တဖၣ်မုၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအတၢ်တၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်သီးတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်ဝဲပုၤတၢ်တၢ်ဝဲလၢထၢလၢအနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်အိၣ်အဂီၢ်ဒီးမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကမုၢ်ခဲလၢာ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဘီၣ်မုၢ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ(UNHCR)မၤသကိးတၢ်ဒီး(ARC)တၢ်ကရၢကရိဒီးဆၢတံာ်ဝဲဒၣ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်တၢ်က့ၤတခါဖဲန့ၣ်ခၢ်တိၣ်သဝီအပူၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲလၢတၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဒီးပုၤတၢ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤတၢ်ထီၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်န့ၣ်လီၤဟးထီၣ်လၢသဝီအပူၤဖဲတၢ်စူၤခါအဆၢကတီၢ်အံၤမုၢ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လီၤလီၤဆိဆိတခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လဲၤဆူၣ်ပူၤမုၢ်ဂ့ၤ,တၢ်ဟးကသုၣ်ကသီအလီၤတဖၣ်မုၢ်ဂ့ၤဒီးတၢ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဆူၣ်ချ့.တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဖဲဒိၣ်ယၢၤသဝီဒ်အမုၢ်အယုၣ်ဒီးကီၢ်တိၣ်သဝီပူၤအဂီၢ်တၢ်ကဘၣ်ခိၣ်ဝဲထံကျိလၢအဘူးတဘီအံၤန့ၣ်လီၤ.ဒီးတၢ်ကခိၣ်ထံကျိအံၤအဂီၢ်ကျဲအိၣ်ထဲဒၣ်တဘီဒ်အမုၢ်တၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ထံကျိအံၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤမုၢ်တၢ်လၢအတၢ်တၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တကးဒီးဘၣ်လီၤဆိဆိတၢ်လၢဖိဒ်သ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တၢ်ပူၤတၢ်ဖျိးတအိၣ်ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲလၢတၢ်စူၤခါဒီးပုၤခိၣ်ထံကျိမုၢ်တသုလၢဘၣ်အခါကီၢ်ဖိလၢသဝီပူၤတဖၣ်ဘၣ်မံတၢ်ဖိခိၣ်ယၢၤသဝီတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဒ်သီးတၢ်ကဘၣ်ဂ့ၤဝဲတၢ်လိၣ်ဘၣ်အံၤအဂီၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဘီၣ်မုၢ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ(UNHCR)ဒီး(ARC)တၢ်ကရၢကရိဟံးန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်က့ၤဟ့ၣ်ဖးလၢပုၤတၢ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်ဒီးဆၢတံာ်ဝဲဒၣ်လၢကဘၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်လံၤခဲဘီၣ်လၢတၢ်ကခိၣ်အိၣ်လၢခိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ခုၣ်အိၣ်ယုၣ်မုၢ်ပုၤလၢအဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဘၣ်ယးတၢ်ပၤဆူၣ်ကျဲၤတၢ်တကပၤဒီးအၢၣ်လီၤဟ့ၣ်အခွဲးတၢ်တၢ်ပိၣ်တဲကျဲၤသကိးတၢ်ဒီးလီၤကဝီၤပုၤဘၣ်မူဘၣ်ခါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်စးထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အံၤဖဲလၢအၢၣ်ဖျိၣ်ဒီးဝဲလဲဖဲလၢယုၤ(၂၀၁၅)န့ၣ်ဖဲတၢ်စူၤခါအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲလၢတၢ်ဘၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဆၢကတီၢ်ပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤဆိဆိတၢ်ပုၤပိာ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်မၤလၢတလိၣ်ဘၣ်စူးကါတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲစ့ဟံၣ်န့ၣ်အါန့ၣ်ဒီးဝဲတၢ်မၤအဘူးအလဲအစ့ၤကတၢ်လၢတၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အိၣ်အါအါဖဲန့ၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဘၣ်ထီၣ်တၢ်အဂီၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ပုၤန့ၣ်အိၣ်ဖဲလၢလီၤကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ထီၣ်တၢ်လံၤခဲဘီၣ်အံၤဝဲလဲအလီၤခံန့ၣ်ခၢ်တိၣ်သဝီဖိတဖၣ်ဟံၣ်ဖျိထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်လဲလိာ်လၢအဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.ခဲကန့ၣ်အံၤသဝီအံၤတမုၢ်လၢသဝီလၢအိၣ်စီၤစူၤယံၤလီၤလီၤဆိဆိဒီးသဝီအဂၤဘၣ်ဒီးလၢတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤဖဲလၢတၢ်စူၤခါအဆၢကတီၢ်အဂီၢ်စၢ်ကီၢ်တၢ်တံာ်တၢ်တအိၣ်လၢဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲလၢတၢ်စူၤခါအဆၢကတီၢ်သဝီဖိဖဲန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤဝဲဆူသဝီအဂၤတဖၣ်သ့ၣ်ဒၣ်အသးတၢ်လဲၤဆူၣ်ပူၤ,တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအခွဲးအယာ်ဒီးဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒ်အမုၢ်ဆူၣ်ချ့.တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ကျဲၤဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအဂ့ၤကတၢ်မုၢ်ဝဲဖဲလၢတၢ်စူၤခါထံဒိၣ်အဆၢကတီၢ်ဖိသ့ၣ်လၢအလဲၤထီၣ်က့ၤသ့ၣ်တဖၣ်တလိၣ်သ့ၣ်ကီၢ်သးဂီၢ်လၢကဘၣ်က့ၤကဒါက့ၤဆူၣ်ဟံၣ်ဒ်လဲၤလၢဘၣ်အသးမၤလီၤစ့ၤကွၢ်ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်ခၢ်တိၣ်သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤအသးလၢလၢဆုဆုဒ်သီးကမၤလီၤတၢ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်တၢ်ကျဲၤအံၤကအိၣ်ကအိၣ်ခိးဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဒ်ဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မုၢ်လိၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ခါဆူၣ်ညါတၢ်အိၣ်မူလၢအဂ့ၤဒိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်အဂီၢ်အဝဲသ့ၣ်ဟးန့ၣ်မူဒါလၢလၢပုၤပုၤဘၣ်ယးတၢ်တၢ်ကျဲၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးလီၤလီၤဆီဆီ

သရၣ်ဒိၣ်ရီၤဘၢၣ်ထွဲ.

ကညီဘၢၣ်ကီၤဘၢၣ်ခဲကမံးတံးပှၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤ

“ယမ့ၢ်တမၤစၢၤဘၢၣ်ယပှၤကလၢၣ်လၢအဘၢၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံၣ်ဒီးတၢ်ကီၤတၢ်ခဲတၢ်ဘၢၣ်
ယိၣ်သးအုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၢၣ်န့ၣ်တၢ်သးခုဒီးတၢ်သးမုၢ်တအိၣ်ဒီးယၤဘၢၣ်”လၢ
တၢ်အံၤအယိၣ်ပကဘၢၣ်ဖီၣ်လိာ်သကိးစုအိၣ်ဒီးတၢ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်န့ၣ်န့ၣ်လိာ်
သးဒီးဟ့ၣ်လိာ်သးလၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤဒ်သိးဆူညါခီတၢ်ကဂ့ၤဒီးလဲၤထီၣ်လဲၤထီ
အဂီၢ်”န့ၣ်လီၤ.

သရုပ်ဒိင်ရီဘာ်ထွေ. မ်ပုၤလၢလုာ်ထီၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤသးလၢကညီဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲအပူၤတၢၢ်အတၢ်မၤအါန့ၢ်ဒီး(၄၀)နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိအတၢ်နၢ်လၢခၢၣ်သနၢ်ဒီးအတၢ်ပာ်လီၤသးကျၢၤမုဆူလၢတၢ်ကမၤစၢၤကညီဖိပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်အသိဘၣ်လဲၤဒီဖျိဝဲတၢ်ကီၤတၢ်ခဲတၢ်နးတၢ်ဖျိဒီးတၢ်တြီမၤတံာ်တၢ်အါမံၤန့ၣ်လီၤ. အသးမ့ၢ်အိၣ်(၇၄)နံၣ်လံာ်ဘၣ်ဆၣ်တုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤဒၣ်လံာ်ဆၢထၢၣ်ဒီးဒၣ်လၢအပူၤတၢၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သရုပ်ဒိင်ဂီဘာင်ပေစံးဘျူးနလးနတူလိာ်ပှလးတနံအံးန့ၣ်လီၤ.

ဒူးသုဉ်ညါဘဉ်ပှၤန့ၣ်ကစၢ်အဂ့ၢ်ဒီးသီးပှၤဖးလံာ်ဖိသုဉ်တဖဉ်ကသုဉ်ညါဘဉ်အဂီၢ်တက့ၢ်?

ယအိၣ်ဖျါထီၣ်ဖဲ(၁၉၄၁)န့ၣ်လါဒံၣ်စဲဘၢၣ်လၢကိကလုသဝီ,ငယုၣ်တီကီဆၢၣ်ထံထၣ်စ့.ကီပယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.ယမိၤယပိကိးန့ၣ်ယမံၤလၢစီၤရီဘၢၣ်ထွ.န့ၣ်လီၤ.တုၤမ့ၤယဖျါထီၣ်တီၤခၢၣ်သးက့ၢ်ဝံၤဒီးယလဲၤထီၣ်လံာ်စီဆၢက့ၢ်ဆူၣ်အစ့ၣ်ဒီးဖျါထီၣ်ဖဲ(၁၉၆၄)န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤဝံၤအလီၤခံယက့ၤဆူယသဝီဒီးမၤတၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ.ယဟးဝုၤဝီၤမၤတၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤတုၤယဟဲတုၤလၢကီၤဆၢဟီၣ်ကဝီၤဒၣ်လံာ်အံၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲ(၁၉၇၅)န့ၣ်အကတီၤယထံၣ်ဘၣ်လၢကညီမီသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဃုာ်မ့ၤဖျါးမီဖျါတၢ်ဒုးတၢ်ယာ်အဃိန့ၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၤကရၢသဘျ့သ့ၣ်တဖၣ်တအိၣ်ဒီးဘၣ်.တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါခိၣ်န့ၣ်ဒီးကညီဒိကလုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤယၤမူဒါလၢယကဘၣ်ဖီၣ်ထီၣ်မူဒါဒီးဆဲးကျိးဒီးကီၤချၢတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သီးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၤပုၤအိၣ်ဝဲ(၂,၀၀၀)၇ၤဒီးယရဲၣ်ကျဲၤဒီးဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤတုၤလၢ(၁၉၈၃)န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

မူဒါဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤခိၣ်သ့ၣ်ဒ်အမ့ၢ်ကညီဘၣ်ကီၤဘၣ်ဒဲၣ်ပၤမၤလီၤဆုၣ်နီၤတၢ်
ဂၤအသိးမ့ၢ်တၢ်မနုၤသ့ၣ်တဖၣ်လိာ်?

ယတိမဇမ္ဗိဒ်တိလကဘဉ်မဇစာကုယပုကညိလဘဉ်ဃုမ္မဟးဖျိး
လကတိဒုးတိယာ်သုဂ်တဖဉ်ဒိသိးကဒိဉ်ဘဉ်ဝဲလကကီကီဉ်တဉ်အပူအံ
န့ဉ်လီၤယဘဉ်ဆဲးကျိးဒီးကတိၤတဒီးထံကီၤခီမိယံပၤပုဘဉ်မူဘဉ်ဒါ
သုဂ်တဖဉ်ထံဉ်လိာ်ဒီးဘဉ်ကီဘဉ်ခဲဘိမုါမုါဖျိကရမုါဂုၤကရသဘျာ
သုဂ်တဖဉ်မုါဂုၤဒီးပုၤဂုၤဝီတိလိာ်ဘဉ်တဆီဉ်ထွဲမဇစာကရသုဂ်တဖဉ်
ဒီးယုထီဉ်ဒီးရဲဉ်ကျဲၤဒိသိးကဒီးန့ၤဘဉ်တဆီဉ်ထွဲမဇစာသုဂ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ
ယဟံလီၤယသးလယကဆဲးမဇစာဒီးယပုကလုာ်သုဂ်တဖဉ်အံၤတုၤ
မုါကဒိဉ်ဝဲတနံၤအဆာကတိဘဉ်လကအကုၤကဒါကုၤဆူအဟံဉ်အယီဒ်
လံာ်န့ဉ်လီၤ

မိုးမနုဇာတမံလောအဒုးဆူဝ်ထီၣ်နသးဂီၤဘိၣ်နီၣ်ဖျိနတၢ်မၤလောပုၤတၢ်အဂီၢ်အံၤလဲၣ်?

ယမ္ဗိတမၤစၢၤဘၣ်ယပုၤကလုာ်လၢအဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတၢ်
နးတၢ်ဖျိာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်ဒီးတၢ်သးမံဒီးတၢ်သးမုာ်တအိၣ်ဒီးယၤဘၣ်.ယ
ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲအပုၤတၢ်အိၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပူၤဖျးလၢကီၢ်ကီၣ်
တၢ်အပူၤဒီးဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအါမံၤအါကလုာ်အံၤခီဖျိပတၢ်မၤ
စၢၤဃိန့ၣ်လီၤ.

နသးသမူအတိမ်နီၤမ့ၤတိမ်မနီၤလဲၣ်?

ပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲအတၢ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အဒိဒ်ကတၢၢ်တမံၤလၢယၤဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲ (၁၉၈၄)န့ၣ်အကတီၢ်ပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဖိအနီၣ်ဂီၢ်တုၤထီၣ်ဆူအကလးဒီးက ရၢသဘျ့အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်တလၢတပွဲၤဘၣ်.ခ့ၣ်အံၣ်(နီၣ်)ယူၣ် စၢၢ်ကီးမၤစၢၤပုၤတန့ၢ်ဘၣ်.ယဘၣ်ကျဲၤဒၣ်ဒိသီးကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤ စၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဃိဖဲ(၁၉၈၄-၁၉၈၅) န့ၣ်အကတီၢ်ယကမၢ်ထီၣ် အါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒီးဖဲန့ၣ်အကတီၢ်တၢ်ကိတၢ်ဂီၤဘၣ်ယၤတုၣ်ဒၣ်လဲၣ်မံတန့ၢ်လၢၤဘၣ်ခီဖျိ ယတအိၣ်ဒီးဒုၣ်ကမၢ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဒိသီးအံၣ်နီတဘျီဘၣ်အဃိလီၤ.ဒိယမ့ၢ် တၢ်ဘျီတၢ်ဘါခိၣ်နၢ်တဂၤအသီးယသန့ၤယသးလၢကစၢ်ယွဲၤဒီးယဃုဘါ ထုကဖၣ်ဒီးကစၢ်ယွဲၤအမဲၣ်တလဲၤသဒုၣ်ယၤဘၣ်ဒီးလၢခံက့ၤဒီးန့ၢ်ဘၣ် က့ၤတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးယဒုၣ်ကမၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤတူၢ်က့ၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်မူအတၢ်လဲၤခီဖျိမ့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မိၣ်တၢ်ကိထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်ခီဖျိလၢ ယမၤစၢၤဘၣ်ယပုၤကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၣ်အဃိယဝံကဖၢလၢယသးဒီး စံးယံသုလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤန့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးပှၤတတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ပှၤမၤသကိးတၢ်ဖိမ့ၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်
အဒိၣ်ကတၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤတၢ်မၤလဲၣ်?

တၢ်အရူဒိၣ်ကတၢၢ်တမံၤလၢတၢ်မၤသကိးတၢ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်န့ၢ်ပဂီၢ်လီၤသးန့ၣ်လီၤ.ယဆိကမိၣ်လၢတၢ်န့ၢ်ပဂီၢ်လီၤသးမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အရူဒိၣ်ကတၢၢ်တမံၤဒီးထီၣ်ဘိယပာ်လၢအမ့ၢ်နီၣ်ဂီၢ်တၢ်လၢတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤဂုၤပုၤဂုၤန့ၣ်လီၤ.ပမ့ၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၢ်ပဂီၢ်လီၤသးဘၣ်ဒီးတၢ်မၤန့ၢ်အဖီတၢ်လၢပမ့ၢ်လၢကၢၢ်စီအီၤအံၤတၢ်ဃီၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကော်ပယီတက်အိပ်သးအဖီခိပ်မုါမဆါတနံၤအံၤနတုာ်ဆိကမိၣ်အိၣ်ဒ်လိၣ်?
မုါအဘၣ်လိာ်အသးဒ်နတုာ်ဘၣ်သးအသးစှါကီၤမိၣ်?မ့အိၣ်တမံၤမံၤတခီအ
လီၤအိၣ်လၢတုာ်ကဘၣ်မၤဒံးအီၤမုါတုာ်မနၤလိၣ်?

တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကိၤကိၤခီၣ်ဖျါကိၤပယီၤသုးမၢ်ဒီးခုၣ်အိၣ်(နံ)ယုၣ်အ
ဘၢၣ်စၢၤလၢတၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်အီၤအိၣ်လံအနံၣ်လၢအဆံတဖၣ်ဝံၤအ
လီၤခံခံအံၤခီၣ်ဖျါတၢ်လဲလိာ်တၢ်ဆိတလဲအိၣ်ထီၣ်အသးလၢတမၤဒံးဝဲအသး
နီတဘျီဘၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်အဂ့ၤတမံၤလၢပှၤကညီဖိသုၣ်တဖၣ်ကဒီးန့ၢ်
ဘၣ်က့ၤဝဲတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လၢခံကတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၢၣ်တၢ်သံကွၢ်အိၣ်
ထီၣ်ဝဲလၢမၢ်ပကဘၣ်မၤအီၤလၢကၢ်ၤကွဲၤဒ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မုမာယနီကစာတလယတဆိကမိတ်ဆိတလဲအဝဲအံမုတဂုထီဝ် ဘဉ်ဆဉ်အလီအိတ်လပကဘဉ်ပလီစိုကီးပသးမုတဂုအရဒိတ်မးလပက ဘဉ်မလီတဂုအံဒ်သီးအသုတကုကဒါကုဒ်ခံလတါမဘဉ်ဒိ ဆါကုကဒီးပုအသိတဘျီတဂုအဂီနုနုလီ.ပတူဘဉ်တုလံတါတါဒုး တါယာ်အံဒ်အါကါဆိးလပဂီလံအသိပတအိတ်ဒီးမုလီထီဝ်ကဒီးလပက ဘဉ်.

တါအံဒ်မုစိုကီးတါတါတါနီနီဒီးတါဂါကိတမံလပကဘဉ်ဒိလီယဉ် လီကုပသးဒီဖျီတါဆိတလဲအသးအံဒ်သီးကဘဉ်လိာ်အသးဒီးတါလဲထီဝ်လဲထီအကျါအကျါလအဘဉ်နုနုလီ.မိပသုတမဟးဂီတါခွဲးတါ ယာ်အံဒ်တဂု.ပကဘဉ်ပလီစိုကီးပသးလပသုတမဘဉ်ဒိကုပပုက လုာ်အဂီတဂုဒီးဒုးအိတ်ထီဝ်တါလီဖးလပဝဲကဒိကဒိအဂီတဂု.ပက ဘဉ်မလသကီးတါပုဒီးတါအိတ်တါကွဲးတါယုတါဖိးအဂီမုတဂုအရဒိတ်နီ မးနုနုလီ.

လါခါဆူညါပုတဂါအဂီနုတါမုလီကွါမိမုတါမနုလဲဒ်?

ယမုလီလပကအိတ်ဒီးတါနီပဂါလိာ်သးယာ်ဒီယာ်ဒီ,ပကအိတ်ဒီးတါမလသ ကီးတါယုယုလတါတါခဲလါဒီးလါကျဲကီးဘီးဒီးအပူနုနုလီ.ယထံဝ် ဖျါကဒုကဒုလတါသးမံဒီးတါသးမုတအိတ်ဒီးပဝဲဒ်သုတ်တဖဉ်လပတါ ဖံးတါမအပူဒီဖျီတါထံဝ်လိာ်ဒီးကမုဂါသုတ်တဖဉ်မုဂုလပဝဲပုမလသ ကီးတါအကျါမုဂုတါနီပဂါလိာ်သးဆံးစုဒ်ဒိတ်မးနုနုလီ.တါအံဒ်မုအရ ဒိတ်မးလါခါဆူညါပတါမလသကီးတါအပူဒ်သီးကအိတ်ဒီးတါမနုနုကသု အဂီပကဘဉ်ပာ်ဖိတ်မလသကီးတါဖိတ်လိာ်သကီးပဝဲလတါနုနုလိာ်သး ဒီးတါဟုတ်လီသးလါမူဒါတါဖံးတါမအပူလါခါဆူညါတါဂုထီဝ်အဂီ နုနုလီ.

တါလါနအိတ်ဒီးဟုတ်နီလီအံဒ်ဆူပပုလံာ်ဖိသုတ်တဖဉ်အိတ်ဒီးတမံမံဒ် ခါ?

တါလါယအိတ်ဒီးဟုတ်နီလီဆူပပုဖးလံာ်ဖိသုတ်တဖဉ်ခဲလါအဂီမုဝဲပတဲ တါသုကီးဂဒီးကတိတါတါသု,ကတိတါဒ်သီးပုဂုကနုကမုအဂီသုဝဲ ကီးဂလီ.ဘဉ်ဆဉ်တါလါပကဘဉ်မမုကုပုဂုအသးမုတါအဂီဒိတ် မးလီ.မိပသုကတိတါတါဒီးကတိမုနုတါလါတအိတ်ဒီးအသုအသု လါကဟုတ်ကုပုဂုတါတါသုမုသးမုဒီးတါသုမံသးမံတဂု.ထဲဒ်တါ ကတိတါမံဒ်လါလါတအိတ်ဒီးတါမဘဉ်နုနုတမုတါလါကမလဂုထီဝ်တါ ဒီးဒုးဒိတ်ထီဝ်ထီဝ်လဲထီဝ်လဲထီဝ်တါဘဉ်.လါခဲကတါယအိတ်ဒီးစံးယံပု အသုအိတ်အါမးပုအဘဉ်အိတ်ဒ်စုလီ.မိပသုတဒိကနုထဲပုလါကတိ မုတါတဂုမိပကကွါဆိကမိတ်ဒီးဒိကနုပုလါကတိတါလါအမုဒီး အဘဉ်လါကဒုးလဲထီဝ်လဲထီဝ်တါလါခါဆူညါအဂီနုနုတကု.

ဘဉ်တါသံကွါသံဒီးဒီဖျီ စီအံဒ်ဖိ Phongchourngneon
Field Assistant, Information Management Unit,
UNHCR Mae Sot

ဘဉ်မၢ်နဲၤစွဲၤဒဲကဝီၤအသးစၢ်ခိၣ်နီၤလၢအတီခိၣ်ရီၣ်မဲးဒီး
ကရၢကရိထီၣ်တၢ်တဂၤအတၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိ

ဖဲယကုဆူကီၢ်ပယီၤအကတီၢ်ယကတူၢ်ဘၣ်ဒိယမ့ၢ်ပှၤတၢ်တၢ်ကၤ
အသိးဖဲယတၢ်လီၤတၢ်ကၤန့ၣ်ယဲန့ၣ်လီၤဘၣ်ဆၣ်အတွးတအိၣ်
ဘၣ်ယမၤလီၤန့ၣ်လံတၢ်မၤလီၤလီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်အါမၤအါၣ်လၢအံၤ
လၢဘးန့ၣ်လီၤ.

သုတေသန
ပညာသစ်ကရားခို
ဘုရား(နိ)မိတ်နဲ့စွဲ
မိတ်ဟိုတို၊ ကိုကိုတိုတို

A portrait of a young man with glasses and a denim jacket standing in front of a wooden structure with posters.

တၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲမ့ၢ်တၢ်သးစံလၢပှၤသးစၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအာ်အာ်အာ်ကလးကူၤကဲဝဲ
တၢ်လိာ်ကွဲအံၤလၢတၢ်ကဒုးလီၤစ့ၤတၢ်ကီၤတၢ်ဂီၤတၢ်ဘၣ်ယီၣ်ဘၣ်ဘီၣ်ဒီးဟ့ၣ်သဆၣ်
ထီၣ်တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤပှၤဘၣ်ကွဲဆၢၣ်မိၤဒီးသ့ၣ်ဂ့ၤသးကျိၤတၢ်မၤတၢ်တၢ်သ့ၣ်တ
ဖၣ်မ့ၢ်သါထီၣ်အူၤအတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ပှၤသးစၢ်
သ့ၣ်တဖၣ်ဂီၤဘါလၢအသုတတူၢ်ယၣ်ကွဲၣ်အသးခီဖျိတၢ်စူးဂါကသံၣ်မူၤဘီၣ်ဒီးသး
ဇိၤကံၤဇိၤတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

သထုံအူဟုတ်ထိုင်တၢ်အဒိအတၢ်လီၤဆီခီဖျိတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘၢဒီးတၢ်သးသဟီၣ်ဆူ (BMN)အပူၤသးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအကျးစးဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မၤစၢၤဆူပူၤတၢ်ဝၢခဲအံၤဒီး ဆူညါန့ၣ်လီၤ.သထုံအူဖျိထီၣ်ဝဲ(post-10)ဝံၤအလီၤခံန့ၣ်လီၤသီၣ်လဲၣ်က့ၤစဲအံၤဒီး အံၤကလံးအိၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.အတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိဖိတၢ်မုၢ်ကဆဲးမၤလိဒီးတၢ်, က့ၤကဒါက့ၤဆူကီၢ်ပယီၤဒီးပၤဃာ်က့ၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အကျီၤအကျဲၤဖဲကယါ ကီၢ်စၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲအိၣ်ဒီးလၢ(BMN)ဒဲကဝီၤပူၤအကတီၢ်မုၢ်လၢဝဲဒၣ်လၢကတီၢ် ခိၣ်ရိၣ်မဲဒီးဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢပူၤသးစၢ်ဖဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီးမၤသကးဃုာ် တၢ်ဒီးဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဘီမုၢ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢပူၤမၤတၢ်ဖဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးသးကပာ်ဖျါထီၣ်ဘၣ် တၢ်ဒီးသဒါတၢ်ဂ့ၢ်ကီလၢပူၤသးစၢ်ဖဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မိာ်ဝဲဒၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

A group of approximately 15 young people, mostly students, are posing for a group photo. They are standing and sitting in front of a large, open-sided structure with a thatched roof, possibly a school or community center in a rural area. The group is diverse in age and appearance, with some wearing school uniforms and others in casual clothing. The background shows the interior of the structure, with wooden beams and thatched walls. The overall atmosphere is positive and organized.

10

လဲးဒဲးဆူညါဒီကွၢ်ကွၢ် !

Jane Williamson,
ဘဉ်ကီဘဉ်ခဲဘီမုၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢတၢ်ဒီ
သဒၢမူဒါခိၣ်, မၤစၢရံၤယါဝဲၤဒၢးခိၣ်, ကီ
ကွၢ်တဲၣ်

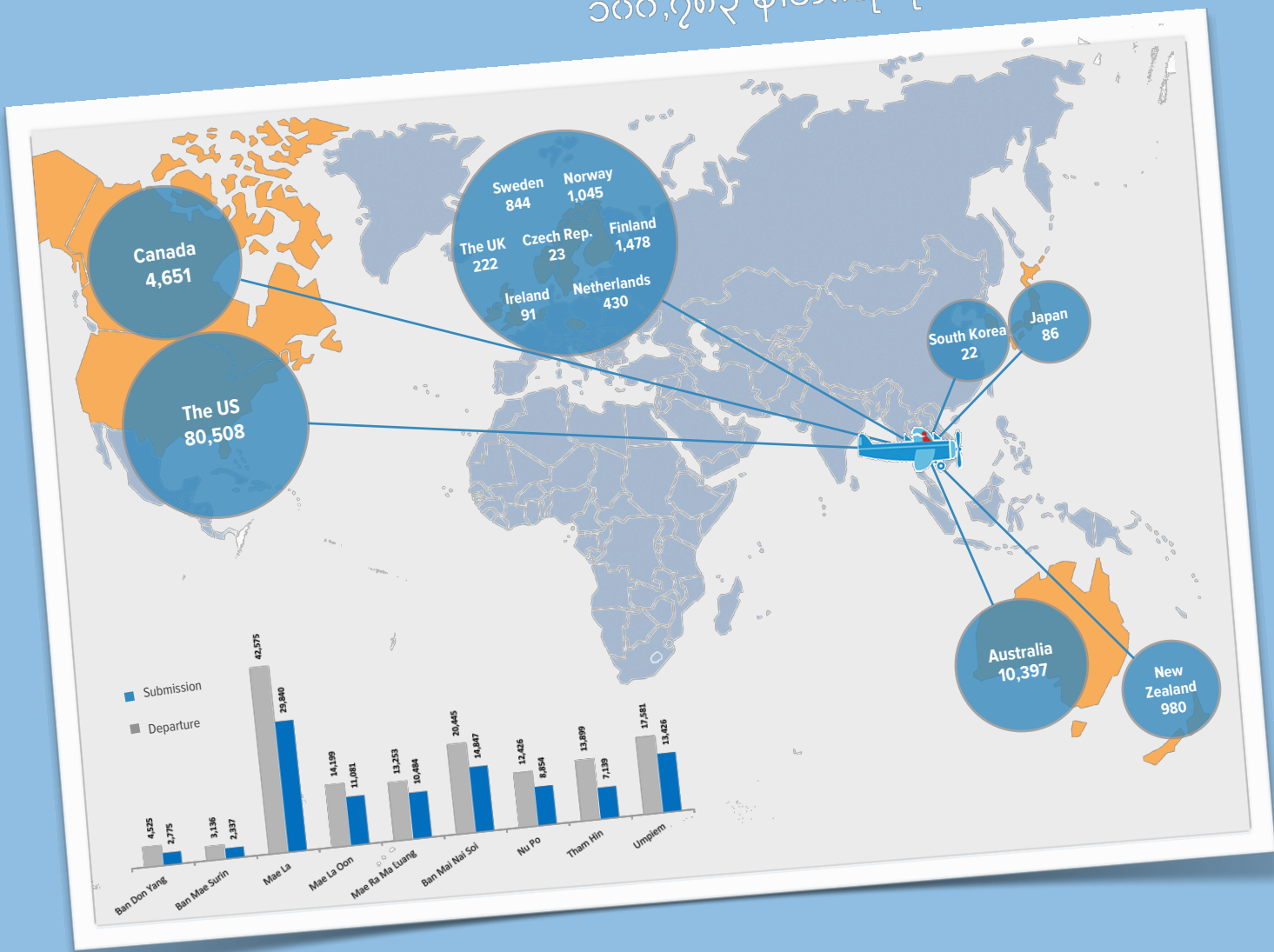
တၢ်ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်က့ၤယတၢ်လဲၤဆူဃါရၤမူဒါအလီၢ်ခဲကတၢ်တဘျီလၢဘဉ်ဒီဖျိဝဲကစၢ်
ကလိအကျဲက့ၢ်ကူလၢကးဘၢအသးဒီးဘျီအါမးအံၤမုၢ်တၢ်လၢအကီခဲဝဲဒၣ်လၢယကီ
န့ၣ်လီၤ.ယကဘဉ်ကတိၤကျၢ်တၢ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢဒ်လဲၣ်.ကီၤဆၢတၢ်လီၤအဝဲအံၤဟ့ၣ်
ယတၢ်သးမဲတသ့ဝဲနီတဘျီဘဉ်.အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ယမုၢ်ဘဉ်ထီၣ်သတြီၤကွၢ်လီၤက့ၤယသး
ဒီးပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲဖိအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်မုၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးအတၢ်
ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးသ့ၣ်ညါဝဲတၢ်လၢကဘဉ်မၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲလၢ(၂၀၁၃)န့ၣ်အတီၢ်
ပုၤဃါရၤမီၤဒိကဝီၤကမံးတံးဆုၢ်ဝဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢကဘျီထီၣ်ဝဲတၢ်တဘျီလၢအဂၢ်
ကျၢ်ဝဲဒၣ်လၢသိလုၣ်လၢအတီၢ်ဆုၢ်တၢ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကမိၣ်ဝဲတၢ်စူၤခါအကတီၢ်အ
ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်တုၤထီၣ်ဝဲတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်,ရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီး
ဃုဝဲဒၣ်စုဆိၣ်ထွဲမၤစၢလၢတၢ်အဝဲအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲလၢစုၤကီၢ်လိအတီၢ်ပုၤတီၤ
လၢအယဲလၢ,ဂီၢ်ကျၢ်ဒီးအဘျးဝဲတဘျီအံၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်
အယဲသိၣ်လုၣ်ဝဲစံးတီဆုၢ်တၢ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကလဲၤကျဲဆူဒိကဝီၤအဂၤတဘျီဖဲ
တၢ်စူၤခါအကတီၢ်အဂီၢ်တၢ်တြီၤမၤတံးတၢ်တအိၣ်လၢဘဉ်န့ၣ်လီၤ.
ယထံၣ်ဘဉ်ယဲဒၣ်လၢဒိကဝီၤဒီးကဝီၤဒုခိၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးမၤလးအူဒိကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်
ဆိၣ်ထွဲမၤစၢလၢပုၤလၢအလိၣ်ဘဉ်တၢ်မၤစၢလၢလီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢတၢ်သ့ၣ်တလီၤ
ဘျးသးတလီၤဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ.ယထံၣ်ဘဉ်တၢ်အဒိအတၢ်အါမးဖဲလၢခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
ကဟုကယာ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲဖိလၢအိၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်တၢ်တဘျီလီၤဘဉ်စးနး
နးကျဲးကျဲးလၢအအိၣ်စုၢ်ကီၤဒီးသကးပဝးလၢမၤတပျီတပျီတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢတၢ်
ယူးယီၣ်ဟံကဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.ခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံလီၤအသးကျၢ်မုဆူ
လၢကဒိသဒၢပုၤလၢတဆူၣ်တဆူၣ်ဘဉ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးပုၤတဝါဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အါစုၢ်အါဘျီယထံၣ်ဘဉ်လၢပုၤလၢလိၣ်ဘဉ်တၢ်မၤစၢလၢလီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်ဘဉ်
တၢ်ကဟုကယာ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲအီၤဒီဖျိပုၤလၢအအိၣ်အယၢသ့ၣ်တဖၣ်, ကဝီၤ
ဒုခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးကမုၢ်ပုၤတဝါတၢ်ကရၢကရိဖဲဒိကဝီၤအပူၤသ့ၣ်တဖၣ်
အံၤန့ၣ်လီၤ.
လၢတၢ်အံၤအဖိခိၣ်ယအိၣ်ဒီးတၢ်မံးဘျးမံးဖျိဒီးယသးခုလၢယကလဲၤစံး
ဃီၤဘဉ်တၢ်အဒိဝဲတၢ်ဘဉ်ဘဉ်ဃးပုၤတဝါလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကဟုကယာ်
ဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမံးမၤတၢ်မူဒါဒ်အံၤတကလုာ်ဆူပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲလၢတၢ်လီၤ
အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်ဖဲလဲၣ်ဝဲၤဖဲလဲၣ်ဝဲၤယတူၢ်
ဘဉ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်မူဒါဆူညါလၢအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
ယအိၣ်ဖဲဝဲၤမၤစၢရံၤယါဝဲၤလဲၤအပူၤသးန့ၣ်ဝဲၤအလီၢ်ခဲ,ယကလဲၤဆူဝဲၤ(Seoul)
ဖဲကီၢ်ခိၣ်ရံၤယါကလဲၤထံးန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤကမုၢ်တၢ်အဆိကတၢ်တဘျီလၢယ
ကဘဉ်အိၣ်ဆိးလၢစုၢ်ဒီးခိၣ်ဖဲထံကီၢ်လၢတၢ်ဂီၢ်ဒိမးအံၤအပူၤဒီးကမုၢ်ဝဲတၢ်အ
ဆိကတၢ်တဘျီလၢယတသးဘဉ်လၢခိၣ်ဖဲတံးတံးလၢဘဉ်န့ၣ်လီၤ.ယတၢ်ဖဲး
တၢ်မးဒီးမူဒါအဆိကတၢ်တမံၤကမုၢ်ဝဲတၢ်လဲၤဟးအိၣ်သကးဝဲကညီပုၤဘဉ်
ကီဘဉ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢအလဲၤသးလီၤသးကျဲဖဲဝဲၤ(Seoul)အပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ.
ယကလဲၤစံးဃုာ်စုၢ်ကီၤဒီးကညီတၢ်အိၣ်အဝဲအံၤအဒိအမုၢ်မီၤဂံၢ်သ့ၣ်,လးဖး
စီၤဃါဒီးဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်ညဉ်အုၣ်ဒၣ်လဲၣ်န့ၣ် လီၤ

တၢ်လဲၤဆူၤကီၢ်သၢတၢ်တၢ်တၢ်အစၢပတီၢ်

ဒ်လိယနူၤအီၣ် ၃၁ သီ ၂၀၁၆ နံၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအသိး

၁၀၀,၇၈၃ နီၣ်တၢ်တၢ်တၢ်လၢအတၢ်ဟးထီၣ်

Information Management Unit Thailand Operation

UNHCR Field Office Mae Sot
34/5 Mae Sot-Mae Tao Rd.,
Mae Sot District, Tak
63110 THAILAND

Contact: imumaesot@unhcr.org

UNHCR Thailand

3rd Fl., United Nations Building
Rajadamnern Nok Ave.,
Bangkok 10200 THAILAND

UNHCR Hpa-An, Myanmar

UNHCR Field Office Hpa-An
Bogyoke, Road, Ward 9,
Hpa-An, Kayin State, MYANMAR

Visit us at

www.commonservice.info

www.facebook.com/commonservice

www.facebook.com/commonservicekaren

www.facebook.com/commonserviceburmese